

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IX./2017
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 202/2017
populárny názov	Porušenie zásady perpetuatio fori
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	25.07.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Záver, ku ktorému najvyšší súd izolovanou aplikáciou a výkladom § 491 ods. 1 v spojení s § 10 a § 11 SSP a s prihliadnutím na § 491 ods. 2 druhú vetu SSP dospel (možnosť „zmeny vecnej príslušnosti súdu“ v konaniach o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy začatých počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), nerešpektuje požiadavku systematického výkladu Správneho súdneho poriadku. Najvyšší súd sa nezaoberal výkladom a aplikáciou ustanovenia, ktoré ustanovuje zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných pred dňom nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy, a neprihliadol na všeobecne akceptovanú zásadu trvania príslušnosti súdu obsiahnutej v úvodných častiach oboch procesných kódexov, čo spôsobuje arbitrárnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v rozpore so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka podala 8. januára 2014 najvyššiemu súdu žalobu podľa v tom čase platného a účinného § 250v Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorou sa domáhala proti Kriminálnemu úradu finančnej správy ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Najvyšší súd napadnutým uznesením postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) s odôvodnením, že od 1. júla 2016 vstúpil do platnosti a účinnosti Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“), v zmysle ktorého je na konanie vecne príslušný krajský súd, a to napriek tomu, že «najvyšší súd v tejto veci už konal, tak pre sťažovateľa je „výhodnejšie“, aby o jeho veci konal krajský súd, keďže voči rozhodnutiu krajského súdu je prípustná kasačná sťažnosť».
z odôvodnenia	V napadnutom uznesení najvyšší súd po citácii § 491 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a § 10 a § 11 SSP, ktoré upravujú vecnú príslušnosť krajských súdov a najvyššieho súdu, uzavrel, že predmetná vec ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy do novým procesným kódexom vymedzenej vecnej príslušnosti najvyššieho súdu nepatrí, a preto ju v zmysle § 18 ods. 2 SSP v spojení s § 13 ods. 1 SSP postúpil krajskému súdu ako súdu vecne a miestne

príslušnému.

Príslušnosť súdu ustanovuje zákon, ktorý nepriamo určuje aj osobu zákonného sudcu. V zmysle § 11 ods. 1 OSP platného a účinného v čase podania žaloby najvyššiemu súdu (8. januára 2014) sa konanie uskutočňuje na súde, ktorý je vecne a miestne príslušný; príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia. Uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu perpetuatio fori spočívajúcu v trvaní súdnej príslušnosti raz určenej až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú inak pre určenie príslušnosti rozhodné; výnimky z tejto zásady upravuje zákon (porovnaj tiež R 3/1980).

Na príslušnosť správneho súdu ako na procesnú podmienku konania sa aj v súlade s novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 1 SSP vzťahuje zásada perpetuatio fori, podľa ktorej sa skutkové okolnosti významné pre príslušnosť správneho súdu zisťujú z návrhu na začatie konania (resp. žaloby) k momentu začatia konania, teda k momentu doručenia návrhu (resp. žaloby) súdu, pričom takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania (§ 31 SSP).

K nevyhnutnému predpokladu na vydanie meritórneho rozhodnutia patrí nepochybne príslušnosť súdu, ktorej založenie a trvanie sa tak podľa „starej“, ako aj „novej“ právnej úpravy riadi všeobecne akceptovanou zásadou perpetuatio fori obsiahnutou v úvodných častiach procesných kódexov regulujúcich príslušnosť súdov (§ 9 ods. 1 SSP, obdobne § 11 ods. 1 OSP).

Stret „novej“ a „starej“ právnej úpravy rieši tzv. intertemporálne ustanovenie, ktoré v § 491 ods. 1 SSP ustanovuje ako generálne pravidlo okamžitú použiteľnosť a aplikáciu ustanovení Správneho súdneho poriadku aj na konania začaté za platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

V nadväzujúcom ustanovení § 491 ods. 2 prvej vety SSP sa režim vzájomného spolupôsobenia skoršieho práva a neskoršieho práva upravuje výslovným zakotvením zachovania právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Správneho súdneho poriadku, pričom sa dotýka tak úkonov samotného súdu, ako aj úkonov účastníkov konania.

Aj napriek absencii výslovného zakotvenia zásady perpetuatio fori v prechodných ustanoveniach Správneho súdneho poriadku (na rozdiel od § 470 ods. 4 Civilného sporového poriadku) bude jej uplatnenie v konaniach začatých pred dňom nadobudnutia účinnosti Správneho súdneho poriadku predurčené práve výkladom § 491 ods. 2 prvej vety SSP.

K právnym účinkom, ktoré má na mysli citované ustanovenie Správneho súdneho poriadku, patria tak právne účinky spojené s podaním žaloby, a to v konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľky podanie žaloby najvyššiemu súdu, a síce začatie konania vo veci ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP a založenie a trvanie vecnej príslušnosti najvyššieho súdu v tejto veci (§ 11 ods. 1 OSP), ako aj posúdenie vlastnej príslušnosti v rámci skúmania podmienok konania zo strany samotného najvyššieho súdu po podaní žaloby. Nie je sporné, že po podaní žaloby najvyšší súd vo veci sťažovateľky minimálne implicitne svoju príslušnosť uznal, a dokonca 18. novembra 2014 vo veci uskutočnil pojednávanie.

Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávnosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010).

V prípade kódexov, ktorými nepochybne Občiansky súdny poriadok, ako aj Správny súdny poriadok sú, nemožno opomenúť metódu systematického výkladu, ktorého podstatou je poznanie, skúmanie a objasnenie právnej normy v súlade s inými právnymi normami a v súvislostiach s celým systémom práva (Bröstl, A., Dobrovičová, G., Kanárik, I. Teória práva. UPJŠ Košice, 2007, s.

	<p>138 a 139).</p> <p>Záver, ku ktorému najvyšší súd izolovanou aplikáciou a výkladom § 491 ods. 1 v spojení s § 10 a § 11 SSP a s prihliadnutím na § 491 ods. 2 druhú vetu SSP dospel (možnosť „zmeny vecnej príslušnosti súdu“ v konaniach o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy začatých počas platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), požiadavku systematického výkladu Správneho súdneho poriadku nerešpektuje. Najvyšší súd sa predovšetkým nezaoberal výkladom a aplikáciou ustanovenia, ktoré ustanovuje zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných pred dňom nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy, a neprihliadol na všeobecne akceptovanú zásadu trvania príslušnosti súdu obsiahnutej v úvodných častiach oboch procesných kódexov, čo spôsobuje arbitrárnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v rozpore so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Záver ústavného súdu o arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemôže spochybníť ani argumentácia najvyššieho súdu o neúnosnosti či nevhodnosti „starej právnej úpravy“ vecnej príslušnosti najvyššieho súdu rozhodujúceho v základnom konaní ako súd prvej a jedinej inštancie [§ 250v OSP v spojení s § 246 ods. 2 písm. b) OSP], ani o prípadnom zlepšení postavenia účastníka konania, na prospech ktorého je uplatnenie „novej právnej úpravy“, ktorá zavádza dvojinštančnosť v konaní, a tým aj možnosť podania kasačnej sťažnosti. Napokon argumenty o neúnosnosti či nevhodnosti právnej úpravy vyúsťujúce do pochybností o jej súlade s ústavou, by mohli byť predmetom preskúmvania v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, v rámci ktorého vykonáva za splnenia príslušných podmienok svoju právomoc ústavný súd, ale nie súd všeobecný. V okolnostiach prerokúvanej veci tak neúnosnosť „starej právnej úpravy“ ani argument o zlepšení postavenia účastníka konania nemôžu predstavovať nosnú časť argumentácie, ktorou vo veci konajúci všeobecný súd odôvodňuje nerešpektovanie všeobecne uznanej zásady <i>perpetuatio fori</i>.</p> <p>V okolnostiach prerokúvanej veci bolo nevyhnutné, aby výklad a aplikácia práva zo strany najvyššieho súdu boli v súlade so základným účelom základného práva na zákonného sudcu, ktorým je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť o nej, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový (k účelu základného práva na zákonného sudcu pozri napr. IV. ÚS 479/2013). Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pri ktorom absentuje systematický výklad ustanovení Správneho súdneho poriadku a ktorý obchádza všeobecne uznanú zásadu <i>perpetuatio fori</i>, je podľa názoru ústavného súdu za hranicou ústavnej udržateľnosti, keďže výklad a aplikácia príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku najvyšším súdom v napadnutom konaní popiera zároveň základný účel základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Pri uplatňovaní základného práva na zákonného sudcu správnymi súdmi totiž neprichádza do úvahy jeho zužujúci výklad a ani také interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho arbitrárne (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Sžz 2/2014 a jeho uznesením z 12. decembra 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžz 2/2014 z 12. decembra 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESJP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010, IV. ÚS 479/2013</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>príslušnosť-vecná</p>

	právny úkon správne súdnictvo-konanie o ochrane pred nezákonným zásahom výklad (interpretácia)
--	--

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 425/2017
populárny názov	Dôvodnosť uznesenia o vznesení obvinenia
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	29.06.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pre vznesenie obvinenia sa nevyžaduje úplná istota, ale len vyšší stupeň pravdepodobnosti, že sa trestného činu dopustila určitá osoba a tento predbežný skutkovo-právny záver sa až ďalším dokazovaním buď potvrdí, alebo vyvráti. Hoci je napadnutý prípis generálneho prokurátora, ktorý bol odpoveďou na návrh sťažovateľa na zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, odôvodnený iba všeobecnejšie, s prihliadnutím na to, že sťažovateľ namieta porušenie jeho označených práv v počiatočnom štádiu trestného stíhania, nemožno názory v ňom obsiahnuté považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne.
skutkový stav a základné fakty	Prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry uznesením č. k. VII/1 Gv 111/15/1000-43 z 27. januára 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry“) podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Východ (ďalej len „vyšetrovateľ“) sp. zn. PPZ-393/NKA-FP-VY-2015 z 30. novembra 2015 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“), ktorým bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľovi vznesené obvinenie pre skutok právne kvalifikovaný v bode A. ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a pre skutok právne kvalifikovaný v bode B. ako zločin skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním sp. zn. AK 6 T/2016Mi z 15. apríla 2016 (ďalej len „návrh z 15. apríla 2016“) Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej aj „generálna prokuratúra“) doručeným 18. apríla 2016 podal návrh na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Generálny prokurátor prípisom č. k. XVI/2 Pz 41/16/1000-4 z 18. mája 2016 (ďalej len „prípis z 18. mája 2016“), ktorý bol sťažovateľovej právnej zástupkyne doručený 30. mája 2016, nevyhovел návrhu sťažovateľa z 15. apríla 2016.
z odôvodnenia	Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vo vzťahu k postupu generálneho prokurátora v napadnutej veci a jeho prípisu z 18. mája 2016 namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo odôvodňuje tým, že generálny prokurátor sa vo svojom prípise z 18. mája 2016 vôbec nevysporiadal s jeho zásadnými a podstatnými námietkami a argumentmi, ktoré uviedol prostredníctvom svojej obhajkyne tak v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ako aj v návrhu z 15. apríla 2016 a ktorými namietal zákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia a zákonnosť právoplatného rozhodnutia prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť. Preto tento prípis generálneho prokurátora považuje za nedostatočne odôvodnený až arbitrárne. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného

	<p>hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách.</p> <p>Generálny prokurátor preskúmal príslušné spisové materiály, ktoré vo veci zadovážili orgány činné v trestnom konaní, týkajúce sa sťažovateľa a následne po posúdení obsahu námietok sťažovateľa, v súlade aj s názorom prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry (síce všeobecne) skonštatoval, že na vznesenie obvinenia sťažovateľovi boli splnené zákonné podmienky. Podľa generálneho prokurátora zo zadovaných dôkazov vyplýva dostatočne odôvodnený záver, že sťažovateľ sa mal dopustiť predmetnej trestnej činnosti, ako bola ustálená vyšetrovateľom v skutkovej vete uznesenia o vznesení obvinenia. Zároveň zdôraznil, že pre vznesenie obvinenia sa nevyžaduje úplná istota, ale len vyšší stupeň pravdepodobnosti, že sa trestného činu dopustila určitá osoba a tento predbežný skutkovo-právny záver sa až ďalším dokazovaním buď potvrdí, alebo vyvráti. Generálny prokurátor sa tiež vyjadril aj k výsledkom zistení Daňového úradu Prešov, pobočky Humenné, uvedených v protokoloch z daňových kontrol, pričom uviedol, že tieto budú prehodnotené a doplnené v priebehu ďalšieho vyšetrovania.</p> <p>Námietku sťažovateľa týkajúcu sa toho, že prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry sa v odôvodnení svojho uznesenia z 27. januára 2016 v dostatočnej miere nezaoberal všetkými skutočnosťami, na ktoré sťažovateľ poukazoval vo svojej sťažnosti, generálny prokurátor považoval za dôvodnú, no zároveň zdôraznil, že tento nedostatok nie je takým porušením zákona (§ 176 ods. 2 Trestného poriadku), ktorý by odôvodňoval jeho postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného, možno konštatovať, že napadnutý prípis generálneho prokurátora je odôvodnený síce všeobecnejšie, no s prihliadnutím na to, že sťažovateľ namieta porušenie jeho označených práv v počiatočnom štádiu trestného stíhania, nemožno názory v ňom obsiahnuté považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi generálneho prokurátora nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonných predpisov generálnou prokuratúrou (generálnym prokurátorom, pozn.) by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchýlili od znenia príslušných zákonných ustanovení, že by sa tým zásadne poprel ich účel a význam. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že postup generálneho prokurátora v napadnutom konaní a jeho prípis z 18. mája 2016 sú ústavne udržateľné.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06, III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trestné konanie-prípravné rozhodnutie-nepreskúmateľnosť obvinenie, obvinený-vznesenie obvinenia

spisová značka	II. ÚS 517/2017
populárny názov	Opätovné porušenie povinností podľa zákona o vysielaní
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	03.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 2

	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 4</p>
analytická právna veta	<p>Ak zákon o vysielaní „hovori“ o porušení povinnosti, má tým podľa názoru ústavného súdu zreteľne na myslí aj porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom, teda aj porušenie povinnosti podľa § 20 ods. 3. Prakticky je vylúčené, aby sa vysielateľ dopustil porušenia povinnosti v dvoch rôznych prípadoch identickým spôsobom. Samotný spôsob akým dôjde k porušeniu povinnosti preto nie je kľúčový, ak vysielateľ poruší tú istú povinnosť.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo potvrdené rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiu č. RP/69/2014 z 18. novembra 2014. Rada svojím rozhodnutím z 18. novembra 2014 konštatovala, že sťažovateľka porušila povinnosť vyplývajúcu z § 20 ods. 3 zákona o vysielaní tým, že 11. mája 2014 v čase od 14.52 h odvysielala v rámci televíznej programovej služby JOJ PLUS program „Srdečný pozdrav ze zeme koule“, ktorý označila ako program nevhodný pre maloletých divákov do 7 rokov.</p>
z odôvodnenia	<p>Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo preskúmané rozhodnutie rady z 18. novembra 2014 v režime konania o opravnom prostriedku proti rozhodnutiam správnych orgánov v súlade s v tom čase platným a účinným § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).</p> <p>Sťažovateľka v odvolaní proti rozhodnutiu rady z 18. novembra 2014 namietala, že rada rozhodla bez toho, aby vydaniu rozhodnutia predchádzalo jej upozornenie na opakované porušenie povinnosti v súlade s § 64 ods. 2 zákona o vysielaní. V tomto kontexte ďalej argumentovala, že radou identifikované predchádzajúce rozhodnutia o uložení sankcií sťažovateľke sa musia na to, aby splnili úlohu „upozorňujúceho rozhodnutia“, v podstatných črtách zhodovať s obsahovým vymedzením konania vysielateľa. Obsahová zhoda sa však podľa sťažovateľky nemôže obmedziť len na identifikáciu zhodného ustanovenia právneho predpisu, ktoré bolo (malo byť) porušené.</p> <p>Úlohou ústavného súdu bolo napadnutý rozsudok najvyššieho súdu preskúmať a zistiť, či sa najvyšší súd s námietkou sťažovateľky uplatnenou v opravnom prostriedku vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom, predovšetkým v kontexte sťažovateľkou namietanej rigidnej aplikácie príslušných ustanovení zákona o vysielaní, ktoré podľa nej spôsobujú „značnú“ obsolétosť upozornenia na porušenie povinnosti.</p> <p>V napadnutom rozsudku sa najvyšší súd nestotožnil s argumentáciou sťažovateľky o tom, že predchádzajúce upozornenie na porušenie zákona musí byť vydané v súvislosti s konaním, ktoré je v podstatných črtách zhodné. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku ďalej zdôraznil, že podstatným pre uloženie sankcie (pokuty) v zmysle § 64 ods. 2 zákona o vysielaní je opätovné porušenie rovnakej povinnosti vymedzenej v skutkovej podstate správneho deliktu, ktorá je upravená v konkrétnom ustanovení zákona (v konkrétnej veci sťažovateľky išlo o povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 3 zákona o vysielaní), pričom spôsob, akým dôjde k porušeniu rovnakej povinnosti, nie je kľúčovým, keďže vysielateľ sa môže dopustiť porušenia identickej povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 3 zákona o vysielaní v každom ďalšom prípade iným spôsobom, ktorý sa mení v závislosti od skutkových okolností toho-ktorého prípadu.</p> <p>Najvyšší súd ďalej po zdôraznení, že je vylúčené, aby sa vysielateľ dopustil porušenia povinnosti v dvoch rôznych prípadoch identickým spôsobom, uzavrel, že sťažovateľka opätovne porušila tú istú povinnosť, hoci iným spôsobom ako v predchádzajúcich správnych konaniach, pričom vo veci porušenia § 20 ods. 3 zákona o vysielaní jej predchádzajúcimi rozhodnutiami rady už boli uložené sankcie.</p> <p>Ak zákon o vysielaní „hovori“ o porušení povinnosti, má tým podľa názoru ústavného súdu zreteľne na myslí aj porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom (uvádzacia veta k § 64 ods. 1), teda aj porušenie povinnosti podľa § 20 ods. 3 (§ 20 ods. 4 zákona o vysielaní v znení účinnom do 31. decembra 2013).</p> <p>Skutková podstata porušenia povinnosti podľa § 20 ods. 3 zákona o vysielaní je formulovaná širšie v porovnaní s predstavami (očakávaním) sťažovateľky. Jej predchádzajúce porušenia tejto povinnosti (vymenované v rozhodnutí rady)</p>

	<p>spočívali v uplatňovaní jednotného systému označenia v rozpore s osobitným predpisom. Objektívna stránka skutkovej podstaty podľa § 64 ods. 1 ani podľa § 64 ods. 2 prvej vety zákona o vysielaní v sebe neinkorporuje spôsob (skutkový dej), akým musí dôjsť k uplatňovaniu jednotného systému označovania v rozpore s osobitným predpisom. Sťažovateľkina argumentácia však „volá“ práve po takomto prístupe, no bez náležitého základu v právnom predpise. Z uvedeného dôvodu je preto ústavne akceptovateľný postoj najvyššieho súdu, ktorý za rozhodujúcu pre aplikáciu § 64 ods. 2 prvej vety zákona o vysielaní považoval identitu povinnosti, nie identitu skutku.</p> <p>Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv garantovaných čl. 26 ods. 1 až 4 ústavy a práv podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za týchto okolností ak ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak nemohlo dôjsť ani k porušeniu jej základných práv zaručených v čl. 26 ods. 1 až 4 ústavy a práv podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: III. ÚS 652/2016, III. ÚS 502/2015
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	správne súdnictvo-rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov pokuta rozhlasové a televízne vysielanie

spisová značka	II. ÚS 518/2017
populárny názov	Personálny rozkaz o preložení v rámci PZ SR
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	03.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Protokol č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Protokol č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 4</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 36 písm. b</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 41</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 49</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 5</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 1 písm. a</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 36 písm. a</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 4</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 17</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 17 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 18</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 4</p>

	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 7 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 Ústava Slovenskej republiky čl. 16 Ústava Slovenskej republiky čl. 18 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 3</p>
analytická právna veta	<p>Z ústavného hľadiska je akceptovateľný výklad § 35 ods. 6 zákona o štátnej službe príslušníkov PZ, v zmysle ktorého okrem prevedenia alebo preloženia policajta z dôvodov uvedených v § 35 ods. 1 zákona o štátnej službe príslušníkov policajného zboru, o ktorom rozhoduje príslušný nadriadený bez ohľadu na súhlas, resp. žiadosť policajta, možno policajta previesť na inú funkciu v tom istom mieste výkonu štátnej služby alebo preložiť na inú funkciu v inom mieste výkonu štátnej služby alebo v inom služobnom úrade aj z iných dôvodov než sú uvedené v § 35 ods. 1 zákona o štátnej službe príslušníkov policajného zboru policajného zákona.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol personálnym rozkazom prvého viceprezidenta Policajného zboru č. 26 z 29. júna 2011 dňom 1. júla 2011 preložený k Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru (ďalej len „ÚBOK PPZ“), služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Súčasne bol 30. júna 2011 odvolaný z doterajšej funkcie, pričom ustanovenie do funkcie 1. júla 2011 malo byť vykonané riaditeľom ÚBOK PPZ, služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.</p> <p>Personálnym rozkazom riaditeľa ÚBOK PPZ č. 245 z 30. júna 2011 bol sťažovateľ, počnúc 1. júlom 2011, ustanovený do voľnej funkcie starší referent, špecialista protidrogového oddelenia odboru Bratislava ÚBOK PPZ, služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.</p> <p>Rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o preložení, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o ustanovení do funkcie napadol sťažovateľ odvolaniami. O odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu o preložení rozhodlo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím sp. zn. SLV-PS-PK-157/2011 z 3. októbra 2011 tak, že odvolanie zamietlo a napadnuté rozhodnutie potvrdilo.</p> <p>O odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu o ustanovení do funkcie rozhodlo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím sp. zn. SLV-PS-PK-151/2011 z 30. septembra 2011 tak, že odvolanie sťažovateľa zamietlo.</p> <p>Obe rozhodnutia druhostupňových správnych orgánov napadol sťažovateľ žalobami v rámci správneho súdnictva, ktorými sa domáhal preskúmania ich zákonnosti. O oboch žalobách rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v spojenom konaní rozsudkom sp. zn. 5 S 31/2012 z 22. apríla 2014 tak, že ich zamietol.</p> <p>Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bol rozsudok krajského súdu z 22. apríla 2014 potvrdený ako vecne správny.</p>
z odôvodnenia	<p>Z napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd sa v súlade s v tom čase platným a účinným § 250ja ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) stotožnil s odôvodnením svojho rozhodnutia v inej obdobnej veci, konkrétne v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 40/2013 z 20. augusta 2014 a v napadnutom rozsudku odcitoval podstatnú časť odôvodnenia označeného rozhodnutia.</p> <p>Podľa § 250ja ods. 7 OSP ak najvyšší súd rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie.</p> <p>Pokiaľ sťažovateľ vo všeobecnosti namieta takýto postup najvyššieho súdu, ústavný súd zdôrazňuje, že postup v súlade s príslušnými procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (§ 250ja ods. 7 OSP) nemožno per se považovať za ústavne neprípustný, a teda taký, ktorým mohlo dôjsť k porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Z ustanovení zákona o štátnej službe príslušníkov PZ vyplýva, že existencia stanoviska príslušného odborového orgánu k návrhu na preloženie policajta na inú funkciu z dôvodu organizačných zmien nie je z hľadiska požiadaviek</p>

vyvoditeľných z § 225 ods. 3 citovaného zákona nevyhnutná. Ústavný súd preto túto námietku sťažovateľa nevyhodnotil ako dôvodnú.

Rešpektujúc citovaný text § 35 ods. 1 písm. a) zákona o štátnej službe príslušníkov PZ, ústavný súd akceptuje ako ústavne konformný právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého príslušné ustanovenia zákona o štátnej správe príslušníkov PZ je potrebné interpretovať s ohľadom na osobitný charakter služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru, keďže „Právna povaha takéhoto služobného pomeru príslušníkov PZ odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci...“. Vzhľadom na citované ústavné rozhodnutie ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný záver najvyššieho súdu, v zmysle ktorého sa potreba konkrétneho nasadenia policajta prezumuje a od riadiacich pracovníkov polície nemožno vyžadovať, aby preukazovali a dokladovali splnenie podmienky nemožnosti prevedenia na inú funkciu v mieste výkonu doterajšej funkcie, ktorá bola zrušená. Keďže Policajný zbor je vojensky organizovaný zbor, je to nadriadený, ktorý je oprávnený posúdiť v rámci organizačných zmien v prípade zrušenia doterajšej funkcie príslušníka Policajného zboru potrebu zaradenia príslušníka na konkrétnu funkciu na konkrétnom mieste v závislosti od potrieb Policajného zboru. Z uvedených dôvodov ústavný súd aj túto námietku sťažovateľa vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke neexistencie organizačných zmien ako jednej zo zákonných podmienok preloženia v súlade s § 35 ods. 1 písm. a) zákona o štátnej službe príslušníkov PZ v čase vydania personálneho rozkazu najvyšší súd uviedol, že rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie zákonnosti je vznik právnych účinkov individuálneho správneho aktu, ktorý do doby nadobudnutia účinnosti nevytvára zmenu personálneho policajta a nevytvára prvok ukrátenia na právach, ktorý je základnou podmienkou prieskumu zákonnosti personálneho rozhodnutia. Ústavný súd v súvislosti s hodnotením opodstatnenosti tejto námietky sťažovateľa považuje odôvodnenie najvyššieho súdu, podľa ktorého bol pre posúdenie veci rozhodujúci časový okamih vzniku právnych účinkov príslušných individuálnych správnych aktov, ktoré nastali 1. júla 2011 (čo nespochybňuje ani sťažovateľ), z ústavného hľadiska za akceptovateľné. Z uvedeného dôvodu námietka sťažovateľa neobstojí, a preto ju ústavný súd vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd zastáva názor, že výklad § 35 ods. 6 zákona o štátnej službe príslušníkov PZ, ktorý prezentuje sťažovateľ v sťažnosti, by v konečnom dôsledku mohol spôsobiť znefunkčnenie Policajného zboru v prípade, ak by policajti, ktorých by ich nadriadení považovali za potrebné previesť na inú funkciu v tom istom mieste výkonu štátnej služby alebo preložiť na inú funkciu v inom mieste výkonu štátnej služby (napríklad z dôvodu organizačných zmien alebo z dôvodu dlhodobej straty zdravotnej spôsobilosti na výkon doterajšej funkcie), s prevedením alebo preložením nesúhlasili, resp. o ne sami nepožiadali. Podľa názoru ústavného súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný výklad § 35 ods. 6 zákona o štátnej službe príslušníkov PZ, v zmysle ktorého okrem prevedenia alebo preloženia policajta z dôvodov uvedených v § 35 ods. 1 zákona o štátnej službe príslušníkov policajného zboru, o ktorom rozhoduje príslušný nadriadený bez ohľadu na súhlas, resp. žiadosť policajta, možno policajta previesť na inú funkciu v tom istom mieste výkonu štátnej služby alebo preložiť na inú funkciu v inom mieste výkonu štátnej služby alebo v inom služobnom úrade aj z iných dôvodov než sú uvedené v § 35 ods. 1 zákona o štátnej službe príslušníkov policajného zboru policajného zákona.

Bez ohľadu na uvedené východiská ústavný súd zastáva názor, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci bolo vhodné, resp. žiaduce, aby sa najvyšší súd k posudzovanej námietke sťažovateľa v napadnutom rozsudku výslovne vyjadril. Ústavný súd však vzhľadom na už uvedenú argumentáciu nepovažuje tento nedostatok za taký závažný, aby len na jeho základe mohla byť spochybnená ústavná akceptovateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

Absencia vykonávacieho právneho predpisu, ktorého vydanie predpokladá § 247 zákona o štátnej službe príslušníkov PZ, však podľa názoru ústavného súdu nemôže spochybníť ústavnú akceptovateľnosť rozhodnutí príslušných správnych orgánov o konaní vo veciach služobného pomeru. Ústavný súd totiž zastáva názor, že citovaný zákon obsahuje všetky podstatné ustanovenia, ktoré sú

	<p>potrebné na uskutočnenie jednotlivých typov konaní vo veciach služobného pomeru, a to tak pre uskutočnenie konania o uvoľnení policajta zo služobného pomeru (§ 191 citovaného zákona), konania o prepustení policajta zo služobného pomeru (§ 192 a nasl. citovaného zákona) alebo konania o prevedení či preložení policajta na inú funkciu (§ 35 a nasl. citovaného zákona), ako aj na realizáciu ďalších konaní vo veciach služobného pomeru. Navyše najvyšší súd nenesie zodpovednosť za to, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky dosiaľ vykonávací predpis nevydalo, pričom za týchto okolností bolo potrebné vo veci sťažovateľa uplatniť ústavné konformný výklad a aplikáciu príslušných ustanovení zákona o štátnej službe príslušníkov PZ, čo podľa názoru ústavného súdu odvolací súd v napadnutom rozsudku urobil. Ústavný súd preto aj túto námietku sťažovateľa považuje z ústavného hľadiska za nedôvodnú.</p> <p>Právnu úpravu zákazu diskriminácie zakotvenú v čl. 12 ods. 2 ústavy nemožno podľa názoru ústavného súdu chápať v zmysle hodnotenia ľudí podľa ich individuálnych vlastností, ale v zmysle ich hodnotenia podľa príslušnosti k určitej spoločenskej skupine. Prvou vetou čl. 12 ods. 2 ústavy sa určujú dôvody, pre ktoré nemožno diskriminovať (pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, viera a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie). Štylistická konštrukcia prvej vety čl. 12 ods. 2 ústavy na prvý pohľad navádza k tomu, že zakázané diskriminačné dôvody sú vymenované taxatívnym spôsobom, ale taxatívny výpočet sa premieňa na demonštratívny výpočet de facto, a to z dôvodu abstraktnosti zákazu diskriminácie pre „iné zmýšľanie“ a pre „iné postavenie“. Jednotlivé skutočnosti, ktoré môžu byť dôvodom prirodzenej nerovnosti ľudí a na ktoré sa viaže zákaz diskriminácie, sú tak upravené v ústave len demonštratívne a zakazujú, aby mohol byť niekto z týchto dôvodov poškodzovaný, zvýhodňovaný alebo znevýhodňovaný (porovnaj m. m. PL. ÚS 37/95).</p> <p>Zákaz diskriminácie má v sebe už z povahy veci zakomponovaný určitý aspekt porovnávania a v najvšeobecnejšej rovine ho možno vymedziť ako zákaz neospravedlňovateľného rozličného zaobchádzania na základe určitého kritéria, ktoré nesmie byť na ujmu.</p> <p>V odôvodnení sťažnosti však sťažovateľ diskriminačný dôvod ako <i>conditio sine qua non</i> diskriminácie neuvádza, a preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd len na základe všeobecnej námietky, odvolávajúc sa na absenciu odôvodnenia konkrétneho výberu osoby sťažovateľa pre preloženie do inej funkcie v rámci štátnej služby, vôbec mohol uvažovať o možnosti porušenia zákazu diskriminácie.</p> <p>Poukazujúc na svoje čiastkové závery k jednotlivým námietkam sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s ostatnými sťažovateľom označenými právami garantovanými ústavou, dohovorom a protokolmi k dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: PL. ÚS 37/95, I. ÚS 4/2011, III. ÚS 441/2015</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>služobný pomer-policajta správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov rozhodnutie-odôvodnenie</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.